

pitata, a nonnullis loco magisterii praecipitur, a quo etiam parum distat; cum tamen non raro wismuthum cobalti particula contaminatum sit, quae cum eo aqua forti solui, et per cineres clauellatos praecipitari potest, haec utique nisi vitare, alterare tamen posset expectatum a calce wismuthi effectum (ODIER Gött. Anz. v. gel. Sachen. I. c. p. 475.).

Calx wismuthi igne vsta, nec non alia ex wismutho parata medicamina maximopere laudantur a L. FR. IACOBI (Dissert. de bismutho. Erfurt. 1697. 4. Cap. III. p. 20 sq), quae tamen laudes cum ingenio saeculi et autoris principiis medicis somniis alchemicis potius nitantur, quam firmis argumentis et fida experientia, vix operae pretium est, eas ulterius enarrare.

9. *Argentum, Luna*, metallum candidum, nitris eximii, ad aëris, nisi sulphuris aut aquae fortis vaporibus aut gas hepatico inquinati, contactum constantis, ponderis specifici sat ingentis ($\approx 104743 - 105107:10000$ BRISSON I. c.), violentum fatis (ultra 999°), ut liquetur, ignem postulans, eoque quamuis vehementissimo et diuturno, nisi alia addantur, neque in calcem, neque in vitrum, neque, si focum optimae lentis vltoriae exceperis, in vaporem abiens, nitro ipsi, cum quo ignis violentia liquato, nequaquam detonat, et plumbi calcibus, cum quibus neutiquam in vitrum abit, resistens, a sulphure tamen, et sulphuris, quod appellant, hepate per ignem liquefacto, ab hoc etiam si cum facta eius per aquam puram solutione coquitur, dissoluitur, facilius

cilius adhuc acidis pluribus, quibus nullum quidem, modo purum sit, tinctum, at maiorem longe acrimoniam impertitur, facile cum nonnullis eorum in crystallos abiens, quae facile aqua pura, et partim ipso vini spiritu solvuntur, prouti alia quoque argenti cum salibus connubia et calces, lucis radiis exposita, obscurum in superficie colorem induunt, ex omnibus per acidum salis marini et omnia salia, quae illud continent, specie sedimenti albi, quod, si igne vrgeatur, facile in fluidum pellucidum tenue abit, vltiori fumi albi specie auolat, per cupri, ferri, zinci laminam forma pulueris nitentis metallici, per argentum viuum facie elegantissima arboris argenteae (*Arbor Dianae*) praecipitatur: Crystalli, quas cum nitri acido format, igne facile liquefcunt, et aquae plurima parte expulsa coeunt in massam paulo duriolem, aqua adhuc facillime soluendam, ad aërem humefcentem, in prunis detonantem, et purum nitens argentum relinquentem, nigredinem cuti et cuicumque corporis animalis parti inurentem, ob infernalem acrimoniam *Lapis infernalis* nuncupatam.

Quoniam argentum ab esculentis, potulentis, medicamentis interno certe vsui destinatis non corroditur, dinitibus commendata sunt vasa, aut argenti cortice intus obducta aut ex argento confecta; recte quidem, si argentum semper meracum, nulla labe cuprea infectum, recipiatur; quod, quum vulgo non fiat, certe non mireris, vinum optimum et sincerum, obseruante VAN SWIETEN (l. c. Vol. IV.

p. 733.) in phiala argentea, at intus aerugine vi-
tiata, clausa asseruatum, potatum, pessima mala
produxisse.

Quamobrem quoque crusta illa argentea, qua
olim pilulae multae ornabantur, non inepta modo
est, eo quod ingressum fluidorum et solutionem per
illa peragendum impediendo, effectum pilularum
ipsum retardat, sed facile etiam nociua, quum in vita
communi vix occurrat argentum, ab omni labe cu-
prea liberum.

PRAEPARATA.

Solutio argenti in aqua forti, excolor et
limpida, siquidem, prouti debet, cum argento me-
raco, et cum aqua forti purissima confecta sit, facile
tamen ab instillata aqua communi lactis tenuis instar
turbida, et reliquis supra memoratis notis facile
discernenda, ob acrimoniam suam externo vsu
prodesse potest; multis inter cosmetica relata, et ad
denigrandos potissimum capillos, hinc inde, vti non-
nullis videtur, *aquae graecae* titulo adhibita, quo
tamen in vsu summa cautela opus est, nisi enim acri-
monia sua cutem et bulbillos capillorum erodi, et
caluum caput esse velis, non lauari modo, vt cicu-
retur illa, lixiuio tenui ex cineribus lignorum ex-
cocto caput prius, sed dilui etiam plurima aqua di-
stillata et pectinis ope circumspecte applicari ca-
pillis debet.

*CrySTALLI argenti, Vitriolum argenti, Ar-
gentum nitratum, Nitras argenti, sal, aqua ca-
loris ope expulsa ex solutione illa delapsum dotibus*
enarra-

enarratis facile dignoscendum, aqua distillata solutum ob acrimoniam rodentem, vim roborantem, exsiccantem et putredini aduersam externo vsu proficuum. Aqua, quae non nisi quingentesimam eius partem dissolutam continebat, per quatuordecim dies maceratam carnem, nullo alieno odore imbutam, exsiccescere, indurari, vermibus et putredini diutissime resistere, comperit HAHNEMANN (*Chem. Annal.* 1788. Vol. II. p. 485.); aqua, in qua millesima eiusdem salis pars dissoluta erat, vlcerum foetorem putridum et luridam faciem breuissimo temporis spatio euanescere; eandem aquam gargarismatis et collutionibus additam in angina gangraenosa atque vlceribus oris interni ex abusu argenti viui prouenientibus mirifice prodesse testatur (l. m. c. p. 48.) IDEM: Ipsam fluuiatilem aquam diutius incorruptam seruari, nullam noxam inde recipiendo, si in 100000 eius partibus vna huius salis pars solvatur, modo solis lumen arceatur, et quicquid salis ingressum sit, facile iterum separari et pulueris nigri specie delabi, vt primum, admissa luce aut sole, pauxillum salis communis adiiciatur.

Lapis infernalis, *Cauticum lunare*, *Magisterium lunae* siue *argenti* (ANGEL. SALA septem planet. terrestr. spagy. recens. Oper. p. 194. 195.), *Lapis lunaris* (IDEM l. c. p. 196.), fundendo leni (ANGEL. SALA l. m. c.), aequabili, neque nimis diuturno igne (HERMBSTAEDT *neueste Entdeckungen in der Chemie.* Th. IX. 1783. p. 64 sq.), qui partes crystallorum aqueas fugat, in vasis vitreis aut porcellaneis argentum nitratum, et liquefactum in mo-

Z 3

dulos

dulos metallicos excalesfactos et feuo illitos effundendo natum, si purissimum et omni labe aliena liberum receptum fuerit argentum (SCHEELE *chem. Annal.* 1784. Vol. II. p. 124.), et lucis solis radii arceantur (ANGEL. SALA l. m. c. p. 196.), albus, si argentum viuum forte intermixtum fuerit, sulphurei coloris (HAGEN *ibid* p. 229.), si cupri maior portio, aeruginis maculis, si aliquandiu asseruatus fuit, defoedatur, si argentum purius, cupri tamen adhuc pauxillum continens sumtum fuerit, quale in melioribus et antiquioribus monetis argenteis occurrit, qui vulgatissimus eius color est, niger, formae ut plurimum bacillorum cylindricorum, ob summam, qua pollet acrimoniam, princeps causticum, multiplici vsu apud Chirurgo celeberrimum, siue solida siccaque adhibeatur forma, siue soluta.

Solida si adhibeatur forma, quo tamen in casu aut lapis, aut partes, quae eo continguntur, antea humectantur, parti, quam tangit, crustam albam inducit, paulo post nigrescentem, ea praerogatiua prae aliis rodentibus gaudet, quod cito sine notabili dolore effectum suum exferat, rarius, quam alia, inflammationem excitet, et commodius ac facilius, quam v. g. lapis causticus, definitae cuiusque parti, vicinis inde non affectis, applicari queat.

Conducit primo cauto vsu verrucis exedendis, quae saepius illo contingi debent, licet non raro primo aut altero contactu dolores creet (BELL *system of surgery.* Vol. V. 1787.), et in iis, quae tendinibus aut neruis propinqua sunt, euitandus sit; etiam ne cultro excisae verrucae denuo propullulent, cauet,

cauet, si locus quem occupabant, eo contingatur (BELL I. m. c.): Sunt etiam, qui lapide hoc infernali ad consumenda sarcomata, aut, si aegri cultrum nimis reformidant, ad aperienda apostemata, ad suppurationem bubonum inguinalium, quorum callosi margines aliaque eiusmodi loca eo continguntur, promouendam (BELL I. m. c.), in medicatione panaritii, siue per puncturam excitati, foramini ipsi lapidis frustulum imponendo, siue pure iam maturo et per foramen lanceolae vi factum effluente, quoties aeger deligatur (EMANUEL Journal de medecine, chirurgie, pharmacie etc. T. LXXXIII. 1790. Maj.), foramen ipsum lapide contingendo, in curatione, quam vocant, radicali hydroceles (I. ELSE essay on the cure of hydrocele of the tunica vaginalis testis. London. 1770. 8. ACRELL Kongl. Svensk Vetensk. Academ. Nya Handling. Vol. I. 1780.); in herniis sanandis, qui causticis vtuntur, oleo vitrioli inferiorem experti sunt lapidem infernalem (GAUTHIER et MAYOT Journal de medec. chirurg. pharmacie etc. T. XL. 1773. Novembr. GAUTHIER diss. sur l'usage des caustiques pour la guerison radicale des hernies, de façon à n'avoir pas besoin de bandages. à Londr. 1774. 12. et apud eum GAMET).

Multum porro praestat in carne luxuriante ulcerum immundorum consumenda, modo multoties illo contingatur (TERRAS journal de medecine, chirurgie, pharmacie. T. LXXXIV. 1790. Aug.), et ulceribus (LENÆUS Kongl. Svensk. Vetensk. Acad. nya Handling. Vol. XI. 1790.), etiam ossium (I. F. W. NEV diss. exhib. obseruationes medico-practicas

et chirurgicas. Goetting. 1776. 4. I. D. METZGER ad-
 verfar. medic. Francof. ad Moen. 8. P. II. 1778.);
 ad virus venereum vlcerum genitalia infestantium,
 quae crebro contingi illo debent (s. F. SIMMONS ON
 the cure of gonorrhoea); ad fistulam salivalem ab
 vlcere venereo serpente superstitem (LANGE apud
 SCHMUCKER *vermischte chir. Schriften*. Vol. II. 1779.),
 et ipsam lacrymalem (LANGLEBERT *Journal de me-
 decine, chirurgie, pharmacie etc.* T. LXXXV. 1790.
 Nov. et TILLOLOY *Recueil et periodique d'obser-
 vations de medecine, chirurgie, pharmacie etc.* T.
 IV. 1756. Jun. p. 449.).

Facilius tamen et potentius agit in vlceribus
 sinuosis, et fistulis, praesertim lacrymalibus, aqua
 distillata solutum et aliquoties de die iniectum; ita
 A. FR. VOGEL scrupulum duabus aquae plantaginis et
 totidem spiritus vini gallici vnciis solutum imperat
 (*chir. Wahrnehmungen*. Lübeck. 8. II. Samml. 1780.);
 ita Celeberr. JANIN (Memoir. et observations ana-
 tomiques, physiologiques et physiques sur l'oeil, et
 sur les maladies, qui affectent cet organe. à Lyon
 et Paris. 1772. 8. p. 453.) drachmam dimidiam,
 aquae fontanae vnciis duabus solutam, ad carnes fun-
 gosas facci lacrymalis et ductus nasalis delendas, et
 octo eiusdem vnciis solutam ad roborandum faccum
 lacrymalem mane et vesperi iniici iussit.

Eadem temperata lapidis infernalis solutione
 frequenter adplicata Ill. RICHTER (*chirurgische Biblio-
 thek*. Vol. VIII. 1785. p. 34.) felicissime vsus est ad
 encanthidem tollendam.

Argentum

Argentum hydragogum, Luna purgatiua, ex aequali nitri et lapidis infernalis portione paratum, saporis valde amari, at vix acris, praeunte R. BOYLEO (Some considerations touching the usefulness of experimental natural philosophy. Oxf. 4. T. II. 1672.) a magno BOERHAAVIO (Elem. Chem. Vol. II. p. 468.) non extrinsecus modo ad sananda et mundanda vlcera, sed intus quoque ad necandos atque exterminandos vermes, intestina obsidentes, ad sananda vlcera inueterata, et ferum hydropticorum extra vasa stagnans per aluum educendum ingenti cum fructu adhibitum.

Exhibetur autem ita, vt ficcati et in pollen tenerrimum comminuti grana duo cum sacchari albi granis sex in mortario vitreo commista cum micae panis scrupulo dimidio in pilulas nouem redigantur, quibus (si adultis porrigantur, omnibus) ieiuno ventriculo deglutitis, aquae mellitae calidae vnciae quatuor ad sex potandae praecipiuntur. Hodie propter effectum interdum nimis violentum obsoleuit.

Catharticum lunare (ANGELVS SALA l. m. c. Oper. p. 194 — 200.), *Magisterium hydragogum* (IDEM synops. aphorism. chymiatr. Oper. p. 262.), *Magisterium argenti deiectorium* (IDEM ternarius bezoardicorum. Oper. p. 570.), ex lapide infernali aqua distillata soluto, a puluere nigro delabente defuso, et per euaporationem ac refrigerium in crystallos redacto paratum, magna cum vi aquas pellens, mucum attenuans et excretionem eius promouens, ideo ANGELO SALAE in hydrope (Ternarius

Z 5

rius

rius bezoardicorum l. c.), epilepsia, paralyfi, arthritide, aliis etiam pectoris morbis (septem planet. terrestr. spagyr. recens. l. c.) decantatum, et a quatuor ad sex et octo vsque grana cum vini maluatici aliquot vnciis bis terue tertio semper die exhibitum, vt tamen ipse, quoniam male praeparatum noxas facile inferre possit, periculosi medicamenti vsui interno (synopf. aphorism. chymiatr. l. c.) valediceret.

Luna potabilis a guttis duabus ad quatuor in deliriorum variis generibus, cerebri neruorumque morbis olim depraedicata (ANGEL. SALA exegef. chymiatr. Oper. p. 689.).

Bezoardicum lunare, Calx antimonii cum calce argenti permista, a granis sex ad decem in cerebri vterique morbis laudatum (ANGELVS SALA l. m. c. Oper. p. 756.).

Tinctura lunae (N. LEMERY cours de chymie. p. 112. 113.) colorem caelestem et quam vnquam in epilepsia, apoplexia, paralyfi edidit efficaciam, cupri particulis debet, quae cum plurimo argento inhaereant, per intermedium spiritus vrinae alcali volatile spiritum vini subierunt.

10. *Plumbum, Saturnus*, Metallum ductile et malleabile, molle atque elatere, si cum aliis metallis compares, exiguo pollens, nitoris liuidi et in superficie fati fugacis, vt tamen tardius, quam ferrum et cuprum, aëri expositum in calcis speciem, eamque quidem albam, abeat, ponderis specifici sat insignis (= 113523:10000 BRISSON l. c.), igne facile (585°) liquandum, dum, accedente